

Q en A RIVM-rapport Depositieonderzoek IJmond 2020 02092021

Categorie vragen per deelnemers in steekwoorden:

RIVM

- RIVM-rapport (proces, totstandkoming, vervolg, betrokken partijen, tijdstip verschijning)
- Bronnen stofdepositie
- Locaties monstername
- PAK, lood en metalen
- Interpretatie resultaten

RIVM / GGD

- Buiten spelen
- Handelingsperspectief
- Gezondheid kinderen
- Buiten spelen
- Ontwikkeling/IQ kinderen

Gemeenten & Provincie Noord-Holland

- Sluiting Tata Steel (tevens gemeenten)
- Einde overlast (tevens gemeenten)

Provincie Noord-Holland

- Vergunningverlening, toezicht en handhaving Tata Steel
- Samenwerking ILT
- Milieunormen
- Gezondheid meer meenemen in wet- en regelgeving
- Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
- Aanscherpen vergunningen
- Schone Lucht Akkoord
- Voorzorgbeginsel (procesantwoord)
- Waarom rapport eerst na Kamerdebat

Gemeenten

- Gezondheid inwoners
- Programma Gezondheid en Luchtkwaliteit
- Verhuizen
- Scholen

HET RIVM RAPPORT (RIVM)

Q. Wat is er onderzocht?

- A. Verwijzen website RIVM: In dit onderzoek is gekeken naar hoeveel polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK) en metalen aanwezig zijn in neergedaald stof in de IJmond. En wat dat betekent voor de gezondheid voor de inwoners van de IJmond.

In dit onderzoek ging het alleen om stof dat is neergekomen: depositie. Dus niet om de stoffen in de lucht. In dit onderzoek is niet uitgebreid gekeken naar mogelijke bronnen, dit volgt op een later moment.

Q. Wat zijn de conclusies?

- A. Verwijzen website RIVM: De hoeveelheden PAK en metalen in neergedaald stof in de IJmond zijn structureel verhoogd, met name in Wijk aan Zee. Dit gaat vooral over het stof dat buiten ligt. In de huizen ligt er ook meer stof, maar dit draagt nauwelijks bij aan de totale blootstelling en heeft dus weinig gevolgen voor de gezondheid. Uit de risicobeoordeling blijkt dat de blootstelling van kinderen aan lood en PAK via het stof ongewenst is voor de gezondheid.

Q. Is Tata de oorzaak van de vervuiling die is aangetroffen?

- A. Verwijzen website RIVM: In dit onderzoek is niet uitgebreid gekeken naar mogelijke bronnen, dit volgt op een later moment. Maar de resultaten geven wel een indicatie dat een aanmerkelijk deel van het neergedaalde stof afkomstig is van het terrein van Tata Steel. Van zowel PAK als

verschillende metalen die in grote hoeveelheden in het stof zijn aangetroffen (onder andere ijzer, mangaan, vanadium en chroom) – vooral op de meetlocaties die dicht bij het terrein van Tata Steel liggen – is bekend dat deze kunnen vrijkomen bij processen en uit materiaalopslagen van de staalindustrie. Andere bronnen van emissie van PAK en bepaalde metalen zijn verkeer, scheepvaart, andere industriële processen, houtstook en opwaaiend bodemstof.

Deze bevindingen zullen meer in detail worden bestudeerd in het onderzoek naar de herkomst (bronnen) van stoffen in de leefomgeving in het IJmond gebied, zowel in de lucht als in het neergedaalde stof. Dit is een ander onderdeel van het Gezondheidsonderzoek in de IJmond, waarover apart gerapporteerd wordt.

Q. Hoe zit het met de bijdrage aan de depositie in Velsen-Noord, IJmuiden en Beverwijk? Want ook daar is het verhoogd. Komt dat ook door Tata Steel?

A. We sluiten niet uit dat een deel van de depositie aan PAK en metalen in Velsen-Noord, IJmuiden en Beverwijk afkomstig is van Tata Steel, maar de hoeveelheden in deze gebieden zijn aanmerkelijk lager dan in Wijk aan Zee.

Q. Waarom is locatie Reyndersweg niet meegenomen in de risicobeoordeling? Ik heb een strandhuisje en sta daar vlakbij.

A. Er is voor gekozen de risicobeoordeling uit te voeren voor de verschillende woonkernen in de IJmond. De locatie Reyndersweg hoort daar niet bij. We zijn er van uit gegaan dat een strandhuisje niet permanent bewoond wordt. De algemene conclusies van de risicobeoordeling zijn ook van toepassing op andere locaties zoals de locatie Reyndersweg.

Q. Hoe is er gemeten?

A. Verwijzen website RIVM

Q. Wat is de aanleiding van dit rapport?

A. De zogenoemde grafietregens in 2018/2019 zorgden voor een toename van de zorgen van omwonenden van Tata Steel, met name in Wijk aan Zee. De provincie Noord-Holland gaf het RIVM toen opdracht onderzoek te doen naar de grafietregens. De vragen en zorgen van omwonenden van Tata Steel waren echter breder dan alleen over de grafietregens.

Een deel van die vragen is beantwoord met het project ‘Grafietregen en gezondheid’ dat in de eerste helft van 2019 is uitgevoerd. Daarnaast is een deel van de vragen beantwoord op basis van bestaande kennis. De nog openstaande vragen heeft het RIVM samen met een klankbordgroep van bewoners en experts in kaart gebracht. Op basis daarvan zijn acht onderzoeksopties geformuleerd, verdeeld in drie clusters. Dit onderzoeksvoorstel van het RIVM voor het gezondheidsonderzoek in de IJmond bestaat uit:

Cluster A:

- Depositie (neerslag van stof in de leefomgeving)
- Luchtkwaliteit en inhaleerbare fractie op ervaren (on)gezonde dagen
- Acute gezondheidsklachten

Cluster B:

- Eten uit de moestuin / bramen uit de duinen / dierlijke producten
- Biomonitoring bloedwaarden

Cluster C:

- Vervolgonderzoek grafietregen
- Chronische klachten
- Angst en stress

Op 15 oktober 2019 hebben wij het RIVM opdracht gegeven om te starten met een voorbereidend “basisonderzoek” op basis van het onderzoeksvoorstel (1278459/1278460). In maart 2020 heeft het RIVM samen met de klankbordgroep van bewoners en experts advies uitgebracht over de invulling van het vervolgonderzoek. De provincie Noord-Holland en de IJmondgemeenten hebben dit advies in april 2020 1 op 1 overgenomen en het RIVM opdracht gegeven om verder onderzoek te doen naar de onderwerpen uit Cluster A (1285438/1400167). Het eerste onderdeel was het briefrapport “Tussentijdse resultaten gezondheidsonderzoek IJmond”. Dat briefrapport betrof tussentijdse resultaten met betrekking tot twee onderwerpen

uit cluster A, te weten luchtkwaliteit en inhaleerbare fractie op ervaren (on)gezonde dagen en acute gezondheidsklachten.

Het voorliggende rapport betreft het onderdeel "Depositie (neerslag van stof in de omgeving)" van cluster A. Het onderzoeksobject is gelijk aan dat van het project 'Grafietregen en gezondheid' uit 2019, namelijk stofdepositie. Het voorliggende rapport is echter veel uitgebreider dan het project "Grafietregen en gezondheid".

Naar verwachting in het najaar van 2021 volgt een vervolg op het onderdeel "Luchtkwaliteit en inhaleerbare fractie op ervaren (on)gezonde dagen" waarmee door bron- en patroonherkenning wordt getracht verder inzicht te krijgen in de bijdragen van verschillende emissiebronnen aan de concentraties van stoffen in de lucht die mensen kunnen inademen. Ook in het nu voorliggende rapport zit een korte indicatie van stofbronnen, in het rapport van het najaar komt dit uitgebreider aan de orde.

Over de onderdelen van cluster B moet nog besluitvorming plaatsvinden. De invloed van grofstof dat zit op eten uit de moestuin en op bramen uit de duinen kan in dat onderdeel worden onderzocht. Dat is geen onderdeel van dit rapport.

RIVM (Rapport proces)

Q. Hoe is de opdracht tot dit rapport tot stand gekomen?

A. Zie antwoord op de vorige vraag

Q. Wat wordt er nog meer onderzocht?

A. Het RIVM tracht nog beter zicht te krijgen op herkomst van de stoffen die in de lucht en in het neergedaalde stof zitten.

Q. Wanneer is dat onderzoek klaar?

A. Naar verwachting einde jaar.

Q. Wanneer heeft Tata Steel het concept van het rapport ontvangen?

A. Het RIVM heeft geen concept rapport gedeeld met externen, dus ook niet met Tata Steel. De GGD is de enige organisatie die een concept van het rapport heeft ingezien, omdat het RIVM heeft samengewerkt met de GGD in de uitvoering van het onderzoek.

Q. Wanneer heeft de provincie het eerste concept van het rapport ontvangen?

A. De provincie heeft geen concept rapport ontvangen. Op 18 augustus is het definitieve rapport opgeleverd aan de Provincie.

Q. Welke input heeft de GGD op het concept geleverd?

A. GGD: het is gebruikelijk dat het RIVM bij onderzoeken als deze de regionale GGD betreft. Een arts medische milieukunde van de GGD heeft gekeken of de risico's zoals het RIVM deze beschrijft vakinhoudelijk logisch en ook begrijpelijk zijn.

Q. Is het rapport aangepast op basis van de input van de GGD?

A. **RIVM**

Q. Waarom zit er zoveel tijd tussen ontvangst en openbaarmaking?

A. RIVM: De standaardafpraak met opdrachtgevers van het RIVM is dat zij na oplevering van het RIVM vier weken de tijd krijgen om zich voor te bereiden voordat het rapport gepubliceerd wordt. In dit geval hebben we met de opdrachtgever afgesproken het rapport wat sneller te publiceren omdat mensen al lang wachten op dit rapport.

Voor het RIVM is een belangrijke stap om betrokkenen, in dit geval de huishoudens die hun huis en tuin beschikbaar hebben gesteld voor metingen en de klankbordgroep, te informeren over de bevindingen voorafgaand aan de publicatie. Ook dit willen we zorgvuldig doen, wat betekent dat we hier tijd voor nodig hebben.

Provincie: In het kader van zorgvuldigheid worden de direct betrokkenen, waaronder de bewoners van de bemonsterde huizen, alsook de leden van de klankbordgroep die is ingesteld naar aanleiding van de opdracht voor dit onderzoek, geïnformeerd voorafgaand

openbaarmaking van het rapport. Op die manier kunnen zij uit eerste hand de resultaten vernemen. Daarnaast hebben de provincie en gemeenten, als opdrachtgevers voor het onderzoek, tijd nodig om het rapport te kunnen bespreken en doorgronden met het RIVM, zodat een bestuurlijke reactie en duiding kunnen worden opgesteld.

Q. Zijn er meerdere versies/concepten gedeeld?

A. **RIVM**

Q. Waarom is het rapport uitgesteld tot na de zomer?

A. Het RIVM wilde het rapport over de depositie graag voor de zomer publiceren. In mei en juni werd het ons echter duidelijk dat dit niet haalbaar is. De grote hoeveelheid data verkregen uit de 420 veegmonsters maakt dat we meer tijd nodig hebben dan van tevoren ingeschat. Daarbij neemt het RIVM publicatieproces verschillende zaken in acht:

- Het onderzoek moet zorgvuldig afgerond zijn. Voor onze onderzoeken hebben we de kwaliteit hoog in het vaandel.
- De standaard afspraak met onze opdrachtgevers is dat zij na oplevering van het RIVM vier weken de tijd krijgen om zich voor te bereiden voordat het rapport gepubliceerd wordt. In dit geval hebben we met de opdrachtgever afgesproken het rapport wat sneller te publiceren omdat mensen al lang wachten op dit rapport.
- Voor het RIVM is een belangrijke stap om betrokkenen, in dit geval de huishoudens die hun huis en tuin beschikbaar hebben gesteld voor metingen en de klankbordgroep, te informeren over de bevindingen voorafgaand aan de publicatie. Ook dit willen we zorgvuldig doen, wat betekent dat we hier tijd voor nodig hebben.

Bovenstaande punten zorgden ervoor dat we op half september uit kwamen qua publicatiedatum. Na oplevering bleek dat publicatie sneller kon, zonder dat dit ten koste ging van zorgvuldigheid.

Q. De blootstelling aan de hoeveelheden PAK en lood in neergedaald stof is ongewenst voor de gezondheid van kinderen? Hoe zit dat met volwassenen? Is het voor hen ook ongewenst?

A. De blootstelling van PAK en metalen is niet kwantitatief geschat voor volwassenen. Naar verwachting zal de blootstelling lager zijn bij volwassenen, omdat zij lager worden blootgesteld per lichaamsgewicht, minder gedrag vertonen die tot blootstelling leiden, en bedachtzaam zijn wanneer zij wel blootgesteld zijn om bijvoorbeeld de handen te wassen. Toch is de blootstelling bij volwassenen ook ongewenst, omdat blootstelling aan deze ZS stoffen bij zal dragen aan de al te hoge blootstelling aan PAK en lood uit andere bronnen.

Q. Waarom is er alleen naar risico blootstelling bij kinderen gekeken en niet bij volwassenen?

A. In dit onderzoek is gekeken naar de mogelijke gezondheidsrisico's voor kinderen. Dit is gedaan omdat zij relatief gezien een hoge blootstelling hebben, vanwege hun specifieke gedrag zoals kruipen/spelen op de grond en het in de mond stoppen van vingers (hand-mondcontact). Daarnaast hebben zij een relatief laag lichaamsgewicht. Daarom verwachten wij dat de blootstelling en gezondheidsrisico's bij volwassenen lager zijn dan bij kinderen.

Q. Gaat in dit onderzoek alleen om depositie (stof die is neergekomen) en niet om stoffen in de lucht. Als de uitkomst voor alleen depositie al hoog is voor PAK en lood, hoe erg is het dan wel niet als ook de stof in de lucht wordt meegeteld?

A. Hier is nu geen onderzoek naar gedaan. Er zijn vele manieren waarop mensen (en kinderen) lood en PAK binnen krijgen. Het klopt dat blootstelling aan neergedaald stof slechts één van de routes is en andere routes ook bijdragen aan de blootstelling. Om die reden wordt in het rapport ook vermeld dat het wenselijk is deze blootstelling zoveel mogelijk te verminderen.

Q. Achtergrondlocaties zijn locaties met weinig verkeer en industrie. Waarom is er geen achtergrondlocatie met verkeer en industrie meegenomen in de metingen?

A. Het doel van de achtergrondlocatie is om een vergelijk te maken met een "neutrale" plek om te weten of de stoffen altijd voorkomen, of dat het door industrie of verkeer komt dat de gevonden stoffen aanwezig zijn.

Q. Waarom is er alleen in Wijk aan Zee binnenshuis gemeten en niet in IJmuiden en Beverwijk?

A. Er is ook gemeten in woningen in Beverwijk, Velsen-Noord en IJmuiden.

Q. Heeft de bouw van de hal voor rozaslak (grafietregens) wel zin gehad?

A. In ieder geval maakt het onderzoek in 2020 duidelijk dat er nog steeds veel stof (met PAK en metalen) neerdaalt in de omgeving van Tata Steel.

RIVM/GGD

Q. Zijn de inwoners van Wijk aan Zee/de IJmond veilig?

A. Wij doen geen uitspraken over algemene veiligheid. Het huidige onderzoek naar depositie in de IJmond concludeert dat de hoeveelheid lood en PAK in de depositie onwenselijk zijn voor de gezondheid. We kunnen gezondheidsrisico's als gevolg van deze depositie niet uitsluiten. Eerder concludeerden we al dat mensen in de IJmond vaker acute klachten melden bij de huisarts en dat de luchtkwaliteit vaker onvoldoende of slecht is.

Q. Welk risico lopen kinderen?

A. GGD: door met name inslikken van het stof, is de inname van lood en PAK hoger dan wenselijk voor de gezondheid. Iedereen in Nederland krijgt via voedsel ook al te veel van deze beide stoffen binnen. Extra inname van lood en PAK is daarom onwenselijk. Van de overige onderzochte stoffen verwachten we geen effecten op de gezondheid.

Verder verwijzen naar website RIVM

Q. Wat doen de stoffen die zijn aangetroffen met de gezondheid van kinderen?

A. Van lood is bekend dat dit een effect heeft op de ontwikkeling van de hersenen; lood kan een negatief effect hebben op het IQ van kinderen. Voor deze effecten zijn jonge kinderen het meest gevoelig. Lood heeft een heel lage veilige blootstellingsgrens, welke door de dagelijkse blootstelling via de voeding al overschreden wordt. Elke andere blootstelling dient dan ook beperkt te worden. Bij volwassenen kan het een grotere kans op nierziekten of een hogere bloeddruk geven.

PAK bestaat uit een groep van vergelijkbare stoffen. Verschillende van deze PAK zijn kankerverwekkend.

De mate van blootstelling (hoe vaak, hoe lang en hoe hoog) bepaalt mede of er een risico is voor deze effecten. Of een individu ook daadwerkelijk een gezondheidseffect ontwikkelt, hangt bovendien van meer factoren af dan alleen van blootstelling aan de betreffende stoffen. Dan spelen onder andere ook verschillen in leefstijl en verschillen in gevoeligheid voor een gezondheidseffect een rol.

Verder verwijzen naar website RIVM

Q. Kunnen kinderen nog veilig buiten spelen?

A. GGD: Buiten spelen is op veel manieren goed voor de gezondheid van kinderen, door lichaamsbeweging, ontwikkeling van de motoriek en sociale aspecten zoals het samen spelen met andere kinderen. Daarbij is het goed om op te letten dat beperkt stof wordt ingeslikt.

RIVM: Kinderen kunnen buiten spelen. Buiten spelen heeft ook veel positieve effecten op de gezondheid. Vanuit een gezondheidskundig oogpunt is het wel wenselijk om enkele maatregelen te nemen om blootstelling via neergedaald stof te beperken. Hoewel mensen er niks aan kunnen doen dat er stof in de leefomgeving neerkomt, kan blootstelling via handmond contact en huid verminderd worden door het schoonmaken van speeltoestellen, het wassen van de handen na het buiten spelen en voor het eten.

Q. Welke extra maatregelen raden de overheden aan?

A. GGD: openbare speelplaatsen (en schoolpleinen?) worden schoongemaakt. Zelf kunnen ouders erop letten dat hun kinderen goed de handen wassen en dat eventuele moestuingewassen worden afgespoeld. Daarnaast is het goed om spullen in de directe leefomgeving, bijvoorbeeld in de tuin, regelmatig nat schoon te maken.

Q. Wat kan ik zelf doen om veilig te zijn?

A. Zie antwoord hierboven

Q. Wat moet ik doen als ik gezondheidsklachten ervaar?

A. GGD: met gezondheidsklachten kunt u het beste naar uw eigen huisarts. Die kan u verder begeleiden of behandelen. Als u wilt bespreken of uw klachten veroorzaakt worden door de industrie in de regio, dan kunt u daarvoor terecht bij uw huisarts of de GGD.

Q. In het onderzoek is ervan uitgegaan dat kinderen 5 keer per week 2 uur buiten spelen. Mijn kind speelt veel meer buiten. Hoeveel extra risico loopt mijn kind?

A. **GGD.**

Provincie Noord-Holland & gemeenten

Q. Wat gaan de overheden doen met dit rapport? (kern)

A.

- Wij blijven ons binnen onze bevoegdheden en kaders maximaal inzetten om de leefomgeving in de IJmond gezonder te maken. Om stofdepositie en de hoeveelheid PAK en metalen daarin te verminderen is het belangrijk emissies zo veel mogelijk te beperken: Wat niet wordt uitgestoten komt ook niet in de vorm van stofdepositie in de leefomgeving terecht.
- Verder doen we een appel op het rijk (normen en mogelijk maken maatregelen op korte termijn en lange termijn, aansluitend bij transitie verduurzaming).
- We spreken Tata Steel aan op hun verantwoordelijkheid.

Q. Hoeveel onderzoek is er nog nodig om te concluderen dat Tata geen plek verdient in de IJmond?

A. Er is plaats in de IJmond voor Tata Steel. Wel moeten de negatieve effecten van Tata Steel zo snel mogelijk ~~worden~~ verminderen.

Het is ten eerste de verantwoordelijkheid van Tata Steel om te investeren in de beperking van uitstoot en verduurzaming van het bedrijf. De resultaten van het onderzoek van het RIVM onderstrepen opnieuw dat hier echt snel stappen in moeten worden gezet. Wij verwachten dat Tata Steel de noodzakelijke investeringen om de reductie van diverse emissies te bewerkstelligen met de grootst mogelijke spoed doorzet.

Daarnaast zetten wij als overheden op verschillende manieren in op een gezondere IJmond (zie vorige antwoorden voor wat wij doen).

Q. Zijn jullie wel in staat om de inwoners voldoende te beschermen?

A. Binnen onze bevoegdheden doen wij wat we kunnen om de wet- en regelgeving te handhaven. Vanuit gezondheidskundig oogpunt achten wij de huidige normstelling en regelgeving op Europees en Rijksniveau onvoldoende in een complex gebied zoals de IJmond, waarin zich diverse bronnen bevinden. Werken aan een gezondere leefomgeving in de IJmond betekent dat wetten, normen en onze instrumenten daarop moeten zijn toegerust. Wij verzoeken de staatssecretaris daarom binnen afzienbare termijn hiertoe de nationale wetgeving aan te passen, of en op Europees niveau te pleiten voor aanscherping. En dat het Rijk bereid is om aanvullende maatregelen die niet afdwingbaar zijn, maar wel helpen voor een gezondere leefomgeving- ook financieel - mogelijk te maken.

Q. Wanneer is de overlast over?

A. Het is niet mogelijk om precies aan te geven wanneer de verschillende acties en sporen vanuit de overheden en Tata Steel leiden tot daadwerkelijke maatregelen bij Tata Steel en wanneer dat vervolgens weer tot merkbare c.q. meetbare effecten in de omgeving leidt. Dit heeft te maken met de omvang en technische complexiteit van te nemen maatregelen. In de praktijk zullen maatregelen en acties tot geleidelijke verbeteringen leiden die over een periode van meerdere jaren pas goed zichtbaar en merkbaar wordt.

De provincie gaat door met de uitvoering van het Programma Tata Steel 2020-2050, de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) met de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) Tata Steel 2020 - 2022. Met de zomer wordt een algehele voortgangsrapportage van dit programma gepresenteerd.

In het programma Tata Steel 2020 - 2050 en in het uitvoeringsprogramma is voor zo ver mogelijk geconcretiseerd wat de overheden wanneer gaan doen. Bijvoorbeeld de vergunning waar dat binnen wet- en regelgeving mogelijk is in de komende 2 jaar aanscherpen, extra toezicht en handhaving en continu met Tata Steel (bijvoorbeeld over de 300 miljoen investering) en het Rijk in gesprek over aanvullende maatregelen.

Er is in de IJmond meer dan Tata Steel, ook andere emissiebronnen zijn relevant. Het reduceren van die emissies levert net zo goed gezondheidswinst op. Hier wordt aan gewerkt met bijvoorbeeld het Schone Lucht Akkoord en het programma Gezondheid en luchtkwaliteit IJmond.

Provincie Noord-Holland

Q. Wat gebeurt er nu al om schadelijke uitstoot terug te dringen?

A. We zetten als college voornamelijk in op het verminderen van emissies. Ook die van grof stof en ZZS (waaronder PAK en metalen): wat niet wordt uitgestoten komt ook niet in de vorm van stofdepositie in de leefomgeving terecht. Dat doen wij als volgt:

- De OD NZKG heeft een Uitvoeringsprogramma VTH Tata Steel 2020 – 2022 opgesteld waar de provincie 2,8 miljoen euro extra voor heeft uitgetrokken. De OD NZKG zet zich maximaal in voor het laten nemen van maatregelen stofschermen, stofmonitoring per windrichting en overkappen van grondstofopslagen.
- Tata Steel moet zich aan verschillende voorschriften houden waarmee de uitstoot van stof wordt gereguleerd. Dat geldt voor zowel puntbronnen (zoals schoorstenen) als voor open bronnen (zoals een kolenopslag). De OD NZKG scherpt vergunningvoorschriften aan om de uitstoot van stof te verminderen. Een concreet voorbeeld is het opnemen van gedragsvoorschriften voor de afhandeling van schroot.
- Er wordt handhavend opgetreden als Tata Steel zich niet aan de vergunning houdt. Op dit moment zijn er verschillende lasten onder dwangsom opgelegd aan Tata Steel om overtredingen op te lossen of te voorkomen, mede op het gebied van stofverspreiding. Het betreft handhaving op gedragsvoorschriften bij de afhandeling van schroot, stofverspreiding bij de BuKa-kranen en het voorkomen van rauwe kooks.
- Er zijn fysieke maatregelen getroffen door de bouw van de Roza-hal bij Harsco en als gevolg van handhaving mitigerende maatregelen gerealiseerd in de vorm van watersproeiers en papierpulp op menghopen. In een aantal gevallen is door de OD NZKG ook het strafrechtelijk spoor ingezet door het laten opmaken van een proces-verbaal.
- Met een vergunning en toezicht en handhaving is bij de sinterkoelers van de Sinterfabriek van Tata Steel een stoffilterinstallatie gerealiseerd. Deze is sinds 1 juni 2021 operationeel. De emissie van stof en onder andere lood is hiermee verminderd.
- Voor de uitstoot van ZZS geldt een minimalisatieverplichting, u bent hier over geïnformeerd op 12 mei 2021 (kenmerk 1139599/1613912). Door de uitstoot van ZZS (waaronder PAK en metalen) te beperken zal ook de concentratie van ZZS in stofdepositie afnemen. Een direct resultaat is dat bij de stopmassa en stolpovens hiermee een reductie in PAK-emissie is gerealiseerd.
- De Pelletfabriek is de belangrijkste emissiebron van lood bij Tata Steel. Wij leggen aan Tata Steel met een vergunning verplicht een stikstofmaatregel op die ook zal leiden tot stofreductie, . Via een filterinstallatie die zorgt er dat de emissie van lood, andere ZZS en fijn stof daalt. U bent hier eerder per brief van 8 december 2020 over geïnformeerd (kenmerk 152971/1536892).
- Tata Steel heeft onder andere op aandringen van de provincie Noord-Holland op 25 mei 2021 de planning en verwachte effecten van de Roadmap+ verder geconcretiseerd. Eén van concrete effecten is het verminderen van stofdepositie in Wijk aan Zee met 65% in 2023 ten opzichte van 2021. Verschillende andere maatregelen (waaronder die bij de Pelletfabriek) moeten leiden tot een forse reductie van verschillende ZZS, waaronder die van zware metalen (met 55%). Wij blijven met Tata Steel in gesprek over de uitvoering van de Roadmap+ en dringen aan op een versnelling van met name de maatregel bij de Pelletfabriek. Wij vinden dat de Roadmap+ maatregelen zo snel mogelijk moeten worden uitgevoerd. Zie de website van Tata Steel voor verdere informatie over de Roadmap+.

Q. Wie is er verantwoordelijk voor het opruimen van vervuiling in de leefomgeving?

A. In algemene zin is niet aan te geven wie verantwoordelijk is voor het opruimen van welke vervuiling. Voor stofdepositie geldt dat hiervoor geen normen of regels zijn gesteld met betrekking tot de toegestane hoeveelheid.

Q. Mag dat zo maar, lood en PAK in stofdepositie?

A. Er zijn geen wettelijke normen voor de hoeveelheid stof die als depositie aanwezig mag zijn, ook niet voor de hoeveelheid PAK en lood in de stofdepositie.

De (milieu)regels sturen op wat er wordt uitgestoten. En er zijn regels voor wat er *in de* lucht (dat is dus iets anders dan neergedaald stof) aanwezig mag zijn, ook in de leefomgeving. Langs die weg is er wel normering.

Q. Wordt de vergunning van Tata Steel aangescherpt naar aanleiding van dit rapport?

A. Ook voor dit rapport uitkwam zijn wij begonnen met het aanscherpen van de vergunning waar dat kan. Dat blijven wij onverminderd doen. Een scherpere vergunning en minder uitstoot dragen bij aan een gezondere leefomgeving. Verschillende acties zijn belangrijk in verband met dit rapport. Belangrijk is het opleggen van een maatregel bij de Pelletfabriek. De Pelletfabriek is op dit moment de belangrijkste emissiebron voor lood. Ook op andere punten scherpen wij de vergunning aan (bijvoorbeeld vanuit het ZZS traject bij de stopmassa en stolpovens) en wordt waar nodig handhavend opgetreden (op gedragsvoorschriften, zoals BuKa kranen, afhandeling schroot, rauwe kooks).

Q. U vindt de huidige regelgeving en normstelling vanuit gezondheidskundig oogpunt onvoldoende. Moeten de gezondheidskundige normen dan de wettelijke normen worden?

A. Met het RIVM rapport van april hebben we geconstateerd dat jaargemiddeld de luchtkwaliteit in de IJmond voldoet aan de geldende wettelijke normen. Wij constateren nu aanvullend met dit rapport over stofdepositie dat gezondheidskundige grenswaarden in stofdepositie voor in het bijzonder lood worden overschreden. Verder is er in een gebied als de IJmond sprake van pieken en cumulatie.

Aan de wettelijke eisen wordt voldaan, maar dat betekent niet dat er automatisch ook sprake is van een gezonde leefomgeving in een gebied als de IJmond waar sprake is van cumulatie en pieken. Wij vinden daarom dat wet- en regelgeving moet worden aangescherpt waarbij gezondheidskundige normen meer als uitgangspunt worden genomen.

Waar een nieuwe norm dan moet komen te liggen is een discussie die we met elkaar – niet in de laatste plaats met het Rijk – moeten voeren. Wat je als maatschappij acceptabel vindt (qua impact op milieu en gezondheid) is voortdurend in beweging en onderwerp van discussie. De laatste twee RIVM rapporten geven voor ons aan dat die discussie nu extra intensief gevoerd moet worden. Wij verwachten dat het Rijk daar ook een standpunt bij inneemt.

Q. Waar denkt u concreet aan, zijn er voorbeelden van regels en normen die anders moeten?

A. Dat hebben wij richting I&W aangegeven met onze brief n.a.v. het vorige RIVM rapport:

- Cumulatieve normen voor ZZS (en andere stoffen)
- Verder inperken van uitzonderingen voor pieken
- Europese BBT's tijdig actualiseren
- Meenemen van nieuwe inzichten over ultrafijnstof en geluid (onderzoeksrapporten RIVM)

Daarnaast kun je bij subsidieverlening (voor bijvoorbeeld CO2 reductie) kijken of een gezondere leefomgeving als belang mee kan wegen bij het subsidiëren van maatregelen en projecten.

Q. Volgens het Rijk/de ILT kunt u zelf de vergunning nog verder aanscherpen. Waarom doet u dat niet, waarom de oproep aan het Rijk?

A. Kennis en inbreng van het Rijk/ILT over hoe wij onze taak nog beter uit kunnen voeren en de vergunning kunnen aanscherpen zijn zeer welkom, wij maken daar graag gebruik van. Gesprekken met Rijk en ILT aten zien dat er inderdaad nog enige ruimte bestaat om aan te scherpen. Tegelijkertijd constateren wij dat wij hier reeds invulling aan geven binnen het Programma Tata Steel 2020-2050. Daarmee zijn medio 2023 onze mogelijkheden tot verder aanscherping uitgeput.

Q. Wat wilt u nu precies van het Rijk?

A. Samengevat zijn het drie zaken:

- Aanscherpen normen en regels vanuit een gezondheidskundig oogpunt
- Ondersteuning – ook financieel – voor aanvullende maatregelen die niet afdwingbaar zijn maar wel helpen voor een gezondere leefomgeving (denk aan maatregelen bij KGF 2, overkappingen grondstoffenlogistiek. En als we met volgend RIVM onderzoek meer weten over bronnen en bronherleiding geeft dat wellicht ook goede aanknopingspunten)
- Bij het afwegen van alternatieven vinden wij het belangrijk dat het niet alleen gaat over klimaat, energietransitie en de technische haalbaarheid. Maar dat ook de effecten op de leefomgeving en de gezondheid worden meegewogen. Bijvoorbeeld door daar iets over op te nemen in subsidievoorwaarden voor klimaatmaatregelen.

Q. Waarom sluiten jullie Tata Steel niet?

- A. Sluiting van een bedrijf is het uiterste middel dat kan worden toegepast op het moment dat een bedrijf zich niet houdt aan de voor haar geldende regels of vergunning. Het toepassen van het instrument van sluiting of stilleggen van een (deel van een) bedrijf moet zich verhouden tot de ernst en omvang van de overtreding en gevolgen daarvan voor de leefomgeving. Aan die eis wordt niet licht voldaan. Het bestuursrecht is er in eerste instantie op gericht overtredingen te beëindigen, bijvoorbeeld door middel van het opleggen van een last onder dwangsom. Bij Tata Steel zijn geen overtredingen geconstateerd die dermate ernstig zijn dat het proportioneel is om het bedrijf te sluiten.

Q. Kan het voorzorgbeginsel gebruikt worden om extra maatregelen aan Tata Steel op te leggen?

- A. De eventuele toepassing van het voorzorgsbeginsel is juridisch complex. De fysieke leefomgeving en de gezondheid van de mens worden geacht voldoende te zijn beschermd door de milieunormering in de vigerende regelgeving. Dat deze normen tot doel hebben de gezondheid van de mens te beschermen komt bij een aantal normen letterlijk tot uiting. Juridisch wordt nog nader uitgezocht welke ruimte hier mogelijk toch bestaat. Een belangrijke randvoorwaarde bij het eventueel nemen van maatregelen op grond van het voorzorgsbeginsel is dat de provincie een redelijke afweging moet maken tussen de betrokken belangen.

Q. Waarom wilden jullie wachten tot na het Kamerdebat?

- A. De openbaarmaking van dit rapport is nimmer afhankelijk gemaakt van of gerelateerd aan de datum van het Kamerdebat en kent zijn eigen proces.

Gemeenten

Q. Vindt u dat mensen/kinderen beter kunnen verhuizen uit de IJmond?

- A. Dat is een individuele beslissing. Het is aan eenieder om zelf de voor- en nadelen van wonen in deze regio tegen elkaar af te wegen en in hierin een keuze te maken.

Q. Wordt het dagboekonderzoek nog uitgevoerd?

- A. De IJmond-gemeenten zijn aan het bekijken op welke wijze invulling kan worden gegeven aan het dagboekonderzoek.

Q. Vindt u dat de gezondheid van de burgers in het geding is?

- A. Dit depositieonderzoek laat zien dat er schadelijke stoffen neerdalen in onze gemeenten, die gezondheidsrisico's met zich meebrengen. En dit baart ons erge zorgen.

Q. Is de ventilatie op basisschool Wijk aan Zee al op orde?

- A. De afgelopen periode heeft het college een opdracht uitgezet bij ICS voor een onderzoek naar de huisvestingssituatie van de basisschool. Het vraagstuk over de ventilatie is hierin meegenomen. Aan de hand van de uitkomsten van het onderzoek is binnenkort met het schoolbestuur Stichting Fedra een gesprek over de mogelijkheden voor de nabije toekomst. Zodra meer duidelijk, nemen we hierover contact op met betrokkenen.

Q. Hoe worden andere bronnen dan Tata Steel aangepakt?

- A. Vanuit het aanstaande programma Gezondheid en Luchtkwaliteit gaat de Omgevingsdienst IJmond onder andere inzetten op het terugdringen van de toepassing van Zeer Zorgwekkende Stoffen. Bijvoorbeeld door het intensiveren van toezicht en handhaving van bulk op- en overslag. Hiermee wordt ook naar andere bronnen gekeken die invloed hebben op de luchtkwaliteit in de IJmond regio. Het programma wordt dit jaar ter vaststelling aan de raden van de IJmond gemeenten aangeboden.